

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
LIETUVOS BANKO
Į S T A T Y M A S**

1994 m. gruodžio 1 d. Nr. I-678
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Lietuvos bankas

Lietuvos Respublikoje centrinis bankas yra Lietuvos bankas, kuris nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

Lietuvos banką steigia ir likviduoja Lietuvos Respublikos Seimas.

2 straipsnis. Lietuvos banko teisinis statusas

Lietuvos bankas yra juridinis asmuo.

Lietuvos bankas turi antspaudą, kuriame yra Lietuvos valstybės herbas ir žodžiai „Lietuvos bankas“.

Lietuvos banko buveinė yra Vilniuje.

Lietuvos valstybė neatsako už Lietuvos banko prievoles ir Lietuvos bankas neatsako už Lietuvos valstybės prievoles, išskyrus tuos atvejus, kai pats Lietuvos bankas prisiima tokią atsakomybę arba kai tokią Lietuvos banko atsakomybę nustato Lietuvos Respublikos įstatymai.

Lietuvos bankas atskaitingas Lietuvos Respublikos Seimui.

3 straipsnis. Lietuvos banko nepriklausomumas

Įgyvendindamas šio įstatymo nustatytus tikslus ir atlikdamas savo funkcijas, Lietuvos bankas vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, įstatymais ir yra nepavaldus Lietuvos Respublikos Vyriausybei bei kitoms valstybės vykdomosios valdžios įstaigoms.

4 straipsnis. Lietuvos banko skyriai, filialai, įstaigos, įmonės

Lietuvos bankas turi teisę steigti skyrius, filialus, kitas įstaigas ir įmones savo funkcijoms atlikti.

5 straipsnis. Lietuvos banko užsienio ryšiai

Lietuvos bankas atstovauja Lietuvos valstybei užsienio valstybių centriniuose bankuose, tarptautiniuose bankuose ir kitose tarptautinėse finansinėse institucijose, taip pat tarpvalstybiniuose pasitarimuose (tarybose) pinigų, valiutos ir kredito politikos klausimais.

Lietuvos bankas gali būti tarptautinių ir užsienio institucijų akcininku, jei tai susiję su nacionalinės valiutos, tarptautinių kreditų ir atsiskaitymų politikos tobulinimu ir Lietuvos banko tikslų įgyvendinimu.

6 straipsnis. Lietuvos banko išimtinė teisė leisti pinigus

Pinigų emisijos teisę turi tik Lietuvos bankas. Įgyvendindamas ją, Lietuvos bankas:

1) nustato Lietuvos Respublikos pinigų nominalus, formą, skiriamuosius, apsaugos ir mokumo požymius, organizuoja popierinių piniginių ženklų gaminimą, perka iš Lietuvos Respublikos finansų ministerijos litų ir centų monetas nominalia jų kaina, organizuoja pinigų transportavimą bei jų saugojimą, nustato susidėvėjusių ir sugadintų pinigų išėmimo iš apyvartos bei jų pakeitimo tvarką, sudaro rezervinius piniginių ženklų fondus, nustato pinigų ekspertizės tvarką;

2) įstatymo nustatyta tvarka išleidžia į apyvartą ir išima iš apyvartos Lietuvos Respublikos pinigus. Lietuvos bankas taip pat gali išimti iš apyvartos banknotus ir monetas pakeisdamas juos kitais. Pakeitimo tvarką nustato ir paskelbia Lietuvos bankas.

7 straipsnis. Lietuvos banko pagrindinis tikslas

Pagrindinis Lietuvos banko tikslas – siekti Lietuvos Respublikos pinigų stabilumo. Įgyvendindamas pagrindinį tikslą, Lietuvos bankas turi:

- 1) užtikrinti patikimą pinigų rinkos, kredito ir atsiskaitymų sistemos funkcionavimą;
- 2) palaikyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės vykdomą ekonominę politiką, jei ji neprieštarauja pagrindiniam tikslui.

8 straipsnis. Lietuvos banko funkcijos

Lietuvos bankas, įgyvendindamas savo tikslus, atlieka šias pagrindines funkcijas:

- 1) išleidžia į apyvartą ir išima iš apyvartos Lietuvos Respublikos pinigus;
- 2) gali aptarnauti Lietuvos Respublikos valdžios ir valdymo institucijų sąskaitas;
- 3) organizuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybės išleidžiamų vertybinių popierių pardavimą, išpirkimą bei palūkanų už jas išmokėjimą ir veikia kaip valstybės vertybinių popierių registраторius;
- 4) įgyvendina įstatymų nustatyta tvarka pinigų politiką tvarkydamas pinigų ir kredito apyvartą atviros rinkos operacijomis ir kitomis priemonėmis;
- 5) konsultuoja Lietuvos Respublikos Vyriausybę pinigų rinkos, kredito ir atsiskaitymų klausimais;
- 6) renka ir skelbia pinigų bei finansinę statistiką;
- 7) kontroliuoja užsienio valiutos režimo laikymąsi;
- 8) saugo bei valdo valstybės užsienio valiutos, aukso ir kitų tauriųjų metalų rezervus;
- 9) nustato bankų ir kitų ūkio subjektų vidaus ir užsienio atsiskaitymų, tarp jų ir kliringinių atsiskaitymų tvarką;
- 10) išduoda ir atšaukia licencijas Lietuvos Respublikos ir užsienio bankams bei kitoms kredito įstaigoms Lietuvos Respublikoje ir prižiūri jų veiklą;
- 11) įstatymų nustatyta tvarka veikia kaip paskutinis likvidumo šaltinis bankų sistemoje;
- 12) organizuoja bankinės informacijos sistemą;
- 13) nustato bankų ir kitų Lietuvos banko licencijuotų kredito įstaigų apskaitos, ataskaitų ir atskaitomybės tvarką;
- 14) sudaro Lietuvos Respublikos mokėjimų balansą.

9 straipsnis. Lietuvos banko teisės aktai

Lietuvos bankas leidžia teisės aktus pagal savo kompetenciją.

II SKYRIUS LIETUVOS BANKO VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS

10 straipsnis. Lietuvos banko valdyba

Lietuvos bankui vadovauja banko valdyba, kurią sudaro pirmininkas, trys jo pavaduotojai ir dešimt narių.

Lietuvos banko valdybos pirmininku, jo pavaduotojais ir nariais gali būti tik Lietuvos Respublikos piliečiai.

Lietuvos banko valdybos pirmininku, jo pavaduotojais ir nariais negali būti Respublikos Prezidentas, Lietuvos Respublikos Seimo ir Vyriausybės nariai, kitų kredito įstaigų tarybų ar valdybų nariai.

Lietuvos banko valdybos pirmininką skiria penkeriems metams ir atlyginimo dydį nustato Lietuvos Respublikos Seimas Respublikos Prezidento teikimu.

Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojus ir narius devyneriems metams skiria Respublikos Prezidentas Lietuvos banko valdybos pirmininko teikimu.

Lietuvos banko valdyba, išskyrus pirmininką ir vieną pirmininko pavaduotoją, atnaujinama trečdaliu kas treji metai.

11 straipsnis. Lietuvos banko valdybos pagrindinės funkcijos

Lietuvos banko valdyba:

1) nustato ir tvirtina Lietuvos Respublikos pinigų politikos formas, metodus ir tvarką, įskaitant Lietuvos banko atliekamų operacijų atvirojoje rinkoje uždavinius, rediskonto ir Lietuvos banko paskolų palūkanų bei komerciniams bankams privalomųjų atsargų normas, paskolų ir depozitų aukcionų rengimo bei specialios paskirties paskolų teikimo tvarką;

2) nustato ir tvirtina bankų ir kitų kredito įstaigų riziką ribojančius normatyvus bei privalomųjų atsargų normas bankams;

3) priima teisės aktus;

4) sprendžia klausimus dėl Lietuvos banko dalyvavimo užsienio ir tarptautinėse organizacijose;

5) sprendžia pinigų išleidimo į apyvartą ir išėmimo iš apyvartos bei kitus su tuo susijusius klausimus, kurie yra nustatyti šio įstatymo 6 straipsnyje;

6) steigia ir likviduoja Lietuvos banko skyrius, filialus, kitas įstaigas ir įmones savo funkcijoms atlikti;

7) tvirtina Lietuvos banko etatų sąrašą, struktūrą ir valdybos darbo reglamentą;

8) taiko įstatymų nustatytas poveikio priemones bankams ir kitoms kredito įstaigoms;

9) tvirtina Lietuvos banko metinį biudžetą, finansines ir kitas ataskaitas, kurių sudarymą numato šis įstatymas;

10) sprendžia Lietuvos banko turto ir lėšų naudojimo klausimus;

11) tvirtina iš tarptautinių finansinių institucijų Lietuvos banko vardu gaunamų užsienio paskolų sąlygas ir terminus;

12) išduoda ir atšaukia licencijas bankams ir kitoms kredito įstaigoms;

13) sprendžia šio įstatymo 8 straipsnio 11 punkte numatytus klausimus;

14) nustato atlyginimo dydį Lietuvos banko valdybos pirmininko pavaduotojams ir valdybos nariams.

Lietuvos banko valdyba gali dalį valdybos funkcijų pavesti atlikti valdybos pirmininkui, išskyrus šio straipsnio pirmosios dalies 1, 2, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13 ir 14 punktuose nustatytas funkcijas.

12 straipsnis. Lietuvos banko valdybos narių atleidimas iš pareigų

Lietuvos banko valdybos narys atleidžiamas prieš terminą, jeigu jis neteko Lietuvos Respublikos pilietybės, tapo Respublikos Prezidentu, Seimo ar Vyriausybės nariu.

Lietuvos banko valdybos narys gali būti atleistas prieš terminą tik šiais atvejais:

1) kai paaiškėja, kad negali tinkamai atlikti darbo dėl pablogėjusios sveikatos;

2) kai įsiteisėja teismo nuosprendis, kuriuo valdybos narys nuteisiamas už tyčinį nusikaltimą;

3) kai tampa bankų ar kitų kredito įstaigų tarybų ar valdybų nariu, išskyrus dalyvavimą tarptautinių kredito įstaigų ir institucijų, kurių nare yra Lietuvos Respublika, valdyme.

13 straipsnis. Lietuvos banko valdybos narių atsistatydinimas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas gali atsistatydinti įteikęs pareiškimą Respublikos Prezidentui, o valdybos pirmininko pavaduotojai ir nariai – Lietuvos banko valdybos pirmininkui.

Valdybos pirmininko atsistatydinimo pareiškimą svarsto Lietuvos Respublikos Seimas, o pirmininko pavaduotojų ir valdybos narių – Respublikos Prezidentas.

Sprendimai dėl atsistatydinimo priimami per vieną mėnesį nuo pareiškimų atsistatydinti įteikimo dienos.

Jeigu sprendimas nepriimtas, atsistatydinusių laikoma po mėnesio nuo pareiškimų padavimo dienos.

14 straipsnis. Lietuvos banko valdybos posėdžiai

Lietuvos banko valdybos posėdžiai rengiami prireikus, bet ne rečiau kaip du kartus per mėnesį. Valdybos posėdžių rengimo tvarką nustato Lietuvos banko valdybos darbo reglamentas.

Apie valdybos posėdžius jos nariams pranešama raštu ne vėliau kaip prieš dvi darbo dienas.

Lietuvos banko valdybos posėdžiai yra teisėti, kai juose dalyvauja ne mažiau kaip devyni valdybos nariai. Banko valdybos sprendimai priimami paprasta balsų dauguma.

Valdybos posėdžiams pirmininkauja valdybos pirmininkas ar vienas iš pirmininko pavaduotojų Lietuvos banko valdybos darbo reglamento nustatyta tvarka.

Balsams pasidalijus po lygiai, lemia valdybos posėdžio pirmininko balsas.

Valdybos sprendimai įgyvendinami jos nutarimais arba valdybos pirmininko įsakymais.

15 straipsnis. Valdybos narių informavimas

Jei valdybos posėdyje sprendžiamas klausimas yra susijęs su valdybos nario ar jo šeimos nario komerciniais interesais, valdybos narys apie tai praneša prieš svarstymą ir neturi teisės jame dalyvauti. Komerciniai interesai yra valdybos nario ar jo šeimos nario buvimas akcininku, kredito įstaigos ar bet kokios rūšies įmonės tarybos ar valdybos nariu, taip pat įmonės savininku, bendrasavininku, dalininku.

16 straipsnis. Lietuvos banko valdybos narių darbo apribojimas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas, pirmininko pavaduotojai ir valdybos nariai, taip pat jais buvę asmenys, kol nėra praėję vieneri metai nuo jų pasitraukimo iš šių pareigų, negali būti kredito įstaigų tarybų ar valdybų nariais.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai gali dirbti tik Lietuvos banke, išskyrus mokslinį, pedagoginį ir kultūrinį darbą, gavę valdybos sutikimą.

17 straipsnis. Lietuvos banko valdybos pirmininkas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas:

- 1) vadovauja Lietuvos banko darbui;
- 2) be atskiros įgaliojimo atstovauja Lietuvos bankui Lietuvos Respublikoje bei užsienyje ir atlieka visus su tuo susijusius veiksmus;
- 3) sudaro darbo sutartis su Lietuvos banko darbuotojais bei Lietuvos banko skyrių, filialų ar Lietuvos banko įstaigų vadovais, skatina pasižymėjusius darbuotojus, skiria drausmines nuobaudas;
- 4) tvirtina valdybos pirmininko ir jo pavaduotojų pasiskirstymą pareigomis;
- 5) išduoda įgaliojimus;
- 6) tvirtina Lietuvos banko struktūrinių padalinių nuostatus;
- 7) vykdo kitas Lietuvos banko valdybos pavestas funkcijas.

Lietuvos banko valdybos pirmininkui nesant, Lietuvos banko valdybos pirmininko pareigas jo pavedimu eina vienas iš jo pavaduotojų.

Lietuvos banko valdybos pirmininkas arba jo pavaduotojas turi dalyvauti Lietuvos Respublikos Vyriausybės posėdžiuose patariamąjo balso teise.

18 straipsnis. Lietuvos banko darbuotojai

Lietuvos banko darbuotojai atlieka Lietuvos banko funkcijas, numatytas šiame įstatyme, vadovaudamiesi atitinkamo struktūrinio padalinio nuostatais ir darbo sutartimi.

Lietuvos banko darbuotojai gali dirbti tik šiame banke, išskyrus atvejus, kai Lietuvos banko valdyba duoda sutikimą dirbti ir kitur. Ši nuostata netaikoma šio įstatymo 16 straipsnio antrojoje dalyje numatytais atvejais.

Lietuvos banko darbuotojai negali skolintis iš jokios kredito ar kitokios įstaigos, išskyrus Lietuvos banką.

Lietuvos banko darbuotojams gali būti suteikiamos finansinės paslaugos Lietuvos banko valdybos nustatyta tvarka ir sąlygomis.

19 straipsnis. Lietuvos banko paslapčių saugojimas

Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, valdybos nariai ir darbuotojai privalo laikyti paslapyje žinias, susijusias su Lietuvos banko veikla.

Žinių, kurios sudaro Lietuvos banko paslaptį, sąrašą nustato Lietuvos banko valdyba.

Žinios, sudarančios Lietuvos banko paslaptį, teikiamos tik įstatymų nustatytoms institucijoms ir įstatymų nustatyta tvarka.

Už žinių, sudarančių Lietuvos banko paslaptį, paskleidimą bei neteisėtų finansinių operacijų ir sandorių nuslėpimą kalti Lietuvos banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai, nariai ir darbuotojai atsako įstatymų nustatyta tvarka.

III SKYRIUS LIETUVOS BANKO KAPITALAI, PAJAMOS IR IŠLAIDOS

20 straipsnis. Lietuvos banko kapitalai

Lietuvos banko įstatinis kapitalas yra 50 mln. litų.

Įstatinis kapitalas formuojamas iš Lietuvos Respublikos valstybės lėšų ir Lietuvos banko pelno atskaitymų.

Lietuvos banko atsargos kapitalas sudaromas iš Lietuvos banko pelno ketvirtinių atskaitymų, kurie daromi tol, kol atsargos kapitalo suma pasieks 200 mln. litų. Atsargos kapitalas gali būti naudojamas tik banko nuostoliams atlyginti. Panaudojus dalį atsargos kapitalo banko nuostoliams atlyginti, vėl daromi pelno atskaitymai šiam kapitalui, kol jis pasieks 200 mln. litų.

21 straipsnis. Lietuvos banko pajamos

Lietuvos banko pajamos sudaro:

- 1) palūkanos, gautos už užsienio valiutos atsargas, laikomas užsienyje;
- 2) palūkanos, gautos už kituose bankuose laikomus indėlius ir bankams išduotas paskolas;
- 3) pajamos, gautos už pinigų leidimą;
- 4) pajamos, gautos už operacijas užsienio valiuta, tauriaisiais metalais, vertybiniais popieriais ir įstatymų nustatyta tvarka išduotas garantijas;
- 5) pajamos, gautos už kitas operacijas, kurios neprieštarauja įstatymams.

22 straipsnis. Lietuvos banko išlaidos

Lietuvos banko išlaidas sudaro:

- 1) palūkanos, mokamos už kredito įstaigų depozitus ir Lietuvos banko darbuotojų indėlius, laikomus Lietuvos banke;
- 2) išlaidos užsienio operacijoms vykdyti;
- 3) palūkanos, išmokėtos už užsienio paskolas;
- 4) išlaidos, susijusios su operacijomis užsienio valiuta, tauriaisiais metalais bei vertybiniais popieriais ir su garantijų išdavimu;
- 5) išlaidos, susijusios su banknotų gamyba bei išleidimu ir monetų įsigijimu;

- 6) materialinių vertybių amortizacijos išlaidos;
- 7) bendros eksploatacijos išlaidos;
- 8) išlaidos personalui;
- 9) kitos specifinės išlaidos, kurios yra būtinos Lietuvos banko funkcijoms atlikti ir neprieštarauja įstatymams.

23 straipsnis. Lietuvos banko pelnas

Finansinių metų banko pelnas skaičiuojamas iš banko pajamų atėmus išlaidas.

24 straipsnis. Lietuvos banko pelno paskirstymas

Lietuvos banko pelnas skirstomas tokia eile:

- 1) 50 procentų – Lietuvos banko atsargos kapitalui suformuoti;
- 2) 20 procentų – Lietuvos banko įstatiniam kapitalui suformuoti.

Likęs pelnas sumokamas į Lietuvos Respublikos valstybės biudžetą iki kiekvienų metų gegužės 1 dienos.

IV SKYRIUS LIETUVOS BANKO PINIGŲ POLITIKA

25 straipsnis. Lietuvos banko pinigų politikos programa

Lietuvos bankas rengia pinigų politikos programą ir ją įgyvendina.

26 straipsnis. Atviros rinkos operacijos

Lietuvos bankas, įgyvendindamas pinigų politiką:

- 1) perka ir parduoda Lietuvos Respublikos išleistus skolos dokumentus (vertybinius popierius);
- 2) atlieka rediskonto operacijas.

Lietuvos bankas savo nustatyta tvarka turi teisę bankams rediskontuoti litais išreikštus vekselius ir kitus skolinius įsipareigojimus, kurie turi būti apmokėti Lietuvos Respublikoje ir užtikrinti ne mažiau kaip trijų mėnesių garantų ar laiduotojų, iš kurių bent vienas yra bankas, parašais, ir jeigu nuo jų pateikimo rediskontuoti dienos iki jų apmokėjimo dienos yra likę ne daugiau kaip trys mėnesiai.

Išimtiniais atvejais banko valdybos nutarimu galima priimti rediskontui vekselius ir kitus komercinių operacijų įsipareigojimus, užtikrintus dviejų garantų ir laiduotojų, iš kurių bent vienas yra bankas, parašais, jeigu nuo diskontavimo dienos iki jų apmokėjimo yra likę ne daugiau kaip šeši mėnesiai, ir su dviejų garantų ir laiduotojų parašais, iš kurių bent vienas yra bankas.

Lietuvos bankas rediskontuoja vekselius neviršydamas kiekvieno banko maksimalaus galimo rediskontavimo dydžio, kuris apskaičiuojamas atitinkamu santykiu nuo bankų registruoto kapitalo.

Lietuvos bankas nustato, didina ar mažina kiekvieno banko rediskontavimo dydžio ribas arba visiškai nutraukia rediskontavimo operacijas.

27 straipsnis. Kreditavimo operacijos

Lietuvos bankas, remdamasis šio įstatymo 8 straipsnio 11 punktu, gali savo nustatytomis sąlygomis ir tvarka teikti Lietuvos Respublikos bankams ir kitoms kredito įstaigoms, laikančioms savo privalomųjų atsargų lėšas Lietuvos banke, terminu iki trijų mėnesių paskolas, užtikrintas:

- 1) tarptautinių atsargų lėšomis: auksu, užsienio valiuta, įskaitant ir esančią jų sąskaitose užsienio bankuose, tratomis ir vekseliais užsienio valiuta;
- 2) skolų dokumentais, išleista ir mokėtinais Lietuvos Respublikoje, jeigu jie yra valstybinės emisijos dalis;

3) kitokiais vertybiniais popieriais ir skolų dokumentais, tauriaisiais metalais, kuriuos pagal šį įstatymą Lietuvos bankas turi teisę pirkti ir parduoti.

28 straipsnis. Palūkanų normos

Lietuvos banko rediskonto ir jo kredito operacijų palūkanų normas nustato Lietuvos bankas.

Neįprastomis ekonominėmis sąlygomis maksimalias kreditavimo ir diskonto operacijų palūkanų normas visiems Respublikos bankams ir kitoms kredito įstaigoms gali nustatyti Lietuvos bankas.

V SKYRIUS UŽSIENIO VALIUTOS REŽIMAS, TARPTAUTINĖS ATSARGOS IR OPERACIJOS SU UŽSIENIO KREDITO ĮSTAIGOMIS

29 straipsnis. Užsienio valiutos operacijų reguliavimas

Lietuvos bankas:

- 1) nustato užsienio valiutos operacijų vykdymo tvarką;
- 2) išduoda licencijas užsienio valiutos operacijoms vykdyti ir prireikus atšaukia šias licencijas;
- 3) nustato bankams ir kitoms kredito įstaigoms leistiną užsienio valiutų atvirosios pozicijos riziką;
- 4) laiko Lietuvos Respublikos užsienio valiutos atsargas ir jas tvarko.

30 straipsnis. Atsiskaitymo sutartys

Lietuvos bankas gali ir savo vardu, ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės vardu, jai pavedus, sudaryti su užsienio valstybėmis arba privačiomis centrinėmis kliringo institucijomis užsienyje kliringo ir mokėjimo sutartis arba kitokius susitarimus dėl šių operacijų vykdymo.

31 straipsnis. Aukso, konvertuojamos užsienio valiutos ir kitos visuotinai pripažįstamos tarptautinės atsargos

Lietuvos bankas sudaro, laiko ir tvarko Lietuvos Respublikos atsargas, kurios gali būti sudarytos iš:

- 1) aukso;
- 2) konvertuojamos užsienio valiutos banknotais ar monetomis, taip pat esančios užsienio bankų sąskaitose;
- 3) bet kokių visuotinai pripažįstamų tarptautinių atsargų, įskaitant:
 - a) teisę įsigyti Tarptautinio valiutos fondo atsargų dalį;
 - b) specialią skolinimosi teisę (SDR) Tarptautiniame valiutos fonde;
 - c) vekselius konvertuojama užsienio valiuta;
 - d) vertybinius popierius, apmokamus konvertuojama užsienio valiuta, kuriuos išleido ir garantavo, įskaitant perpirkimo įsipareigojimus, užsienio valstybė ar jos centrinis bankas arba tarptautinė institucija.

32 straipsnis. Operacijos su užsienio kredito įstaigomis

Lietuvos bankas turi teisę:

- 1) imti paskolas iš užsienio ir tarptautinių bankų bei kredito įstaigų;
- 2) teikti paskolas užsienio bankams bei tarptautinėms kredito įstaigoms;
- 3) atidaryti sąskaitas, priimti iš užsienio valstybių centrinių ir tarptautinių bankų, kredito įstaigų ir kitų institucijų lėšas į jų sąskaitas arba indėlius;
- 4) atidaryti savo sąskaitas užsienio valstybių bankuose;

- 5) būti garantu, išduoti garantinius raštus pagal Lietuvos Respublikos ir užsienio juridinių asmenų bei tarptautinių institucijų piniginius įsipareigojimus;
- 6) vykdyti kitas įstatymų numatytas tarptautines valiutines operacijas.

VI SKYRIUS

BANKŲ IR KITŲ KREDITO ĮSTAIGŲ LICENCIJAVIMAS BEI PRIEŽIŪRA

33 straipsnis. Kredito įstaigos veikla

Kredito įstaigos veikla – veikla, grindžiama viešu piniginių lėšų bet kokia forma priėmimu ir jų skolinimu savo sąskaita.

34 straipsnis. Kredito įstaigų licencijavimas

Be Lietuvos banko licencijos negalima užsiimti kredito įstaigos veikla.

Licencijų suteikimo sąlygas ir tvarką nustato bankų ir kitų kredito įstaigų steigimą bei jų veiklą reglamentuojantys ir kiti Lietuvos Respublikos įstatymai bei Lietuvos banko leidžiami teisės aktai.

35 straipsnis. Bankų ir kitų kredito įstaigų riziką ribojančių normatyvų ir privalomųjų atsargų formavimas

Lietuvos bankas nustato bankams ir kitoms kredito įstaigoms riziką ribojančius normatyvus ir privalomąsias atsargas nuo jų indėlių bei kitų skolintų lėšų (pasyvų). Normatyvų, privalomųjų atsargų dydį ir šių atsargų laikymo tvarką nustato Lietuvos bankas valdybos nutarimais.

36 straipsnis. Bankų ir kitų kredito įstaigų veiklos priežiūra

Lietuvos bankas prižiūri Lietuvos banko licenciją turinčių bankų ir kitų kredito įstaigų veiklą.

Lietuvos bankas turi teisę:

- 1) gauti informaciją, reikalingą priežiūros funkcijai atlikti;
- 2) inspektuoti bankus ir kitas kredito įstaigas bei jų padalinius, tikrinti jų sąskaitas, buhalterinius ir kitus dokumentus;
- 3) leisti taisykles, instrukcijas ir kitus teisės aktus, imtis priemonių, reikalingų efektyviam kredito sistemos funkcionavimui užtikrinti;
- 4) taikyti šiame ir kituose Lietuvos Respublikos įstatymuose numatytas poveikio priemones bankams ir kitoms kredito įstaigoms, pažeidusioms įstatymus bei Lietuvos banko teisės aktus arba kai jų rizikinga veikla gali pakenkti finansinės sistemos stabilumui, klientų ir investitorių interesams, arba kai jos savo veikla siekia monopolizuoti kai kurias Lietuvos Respublikos finansinės sistemos sritis.

Informacija, kurią Lietuvos bankas gauna iš bankų ir kitų kredito įstaigų jų priežiūros tikslui, negali būti skelbiama viešai ar perduota kitoms valstybės valdymo, kontrolės ir teisėsaugos institucijoms, išskyrus įstatymų numatytus atvejus.

Lietuvos bankas turi teisę patikrinti sąskaitas, buhalterinius ir kitus dokumentus bet kurio ūkio subjekto, kuris Lietuvos banko turimomis žiniomis verčiasi kredito įstaigos veikla be Lietuvos banko licencijos.

37 straipsnis. Lietuvos banko poveikio priemonės bankams ir kitoms kredito įstaigoms

Lietuvos bankas turi teisę taikyti bankams ir kitoms kredito įstaigoms Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytas poveikio priemones.

Nutarimo dėl poveikio priemonių taikymo pagrindumas gali būti apskųstas teismui įstatymų nustatyta tvarka.

38 straipsnis. Bendradarbiavimas su kitų valstybių kredito įstaigų priežiūros institucijomis

Atlikdamas bankų ir kitų kredito įstaigų licencijavimo ir priežiūros funkcijas, Lietuvos bankas turi teisę:

- 1) dalyvauti bankų ir kitų kredito įstaigų priežiūros tarptautinėse institucijose;
- 2) sudaryti sutartis su kitų valstybių bankų ir kitų kredito įstaigų priežiūros institucijomis dėl bendradarbiavimo;
- 3) keistis su kitų valstybių bankų priežiūros institucijomis informacija apie bet kurio banko ar kitos kredito įstaigos veiklą, užtikrinant tokios informacijos konfidencialumą.

VII SKYRIUS LIETUVOS BANKO SĄSKAITOS, BALANSAS IR ATSKAITOMYBĖ

39 straipsnis. Lietuvos banko finansiniai metai

Lietuvos banko finansiniai metai prasideda sausio mėnesio 1 dieną ir baigiasi gruodžio mėnesio 31 dieną.

40 straipsnis. Finansinė apskaita

Lietuvos bankas atlieka turto, įsipareigojimų ir operacijų apskaitą vadovaudamasis finansinės apskaitos tvarka.

Metinę finansinę ataskaitą sudaro balansas, pelno ir nuostolių ataskaita ir paaiškinamasis raštas.

41 straipsnis. Lietuvos banko veiklos kontrolė ir ataskaitų auditas

Valstybės kontrolė prižiūri, ar teisėtai valdomas ir naudojamas valstybės turtas.

Lietuvos banko finansinėms ataskaitoms ir sąskaitoms patikrinti Lietuvos Respublikos Seimas skiria auditorius.

42 straipsnis. Metinė Lietuvos banko ataskaita

Per keturis mėnesius nuo finansinių metų pabaigos Lietuvos bankas pateikia Lietuvos Respublikos Seimui metinę finansinę ataskaitą.

43 straipsnis. Lietuvos banko ataskaita apie pagrindinių tikslų įgyvendinimą

Lietuvos bankas kartą per pusę metų pateikia Lietuvos Respublikos Seimui ataskaitą apie savo veiklą.

VIII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

44 straipsnis. Lietuvos banko pirmumas

Lietuvos bankas turi pirmumo teisę patenkinti savo reikalavimus, tam panaudodamas visas skolininko lėšas, esančias Lietuvos banko sąskaitose, taip pat vertybinius popierius, tauriuosius metalus ir kitą turtą, saugomą ar įkeistą Lietuvos bankui, išskyrus privalomąsias atsargas.

Lietuvos bankas turi teisę ne ginčo tvarka nurašyti lėšas iš paskolos gavėjų sąskaitų, jeigu paskolos gavėjai sutartyje numatytu laiku negrąžina paskolos ir palūkanų už ją.

45 straipsnis. Lietuvos banko atleidimas nuo mokesčių

Lietuvos bankas atleidžiamas nuo visų valstybinių ir vietinių mokesčių, išskyrus šio įstatymo 24 straipsnio antrojoje dalyje numatytas įmokas.

46 straipsnis. Informacijos gavimas

Lietuvos bankas turi teisę gauti iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės finansinę ir ekonominę informaciją, reikalingą banko funkcijoms atlikti.

47 straipsnis. Lietuvos banko duomenų skelbimas

Lietuvos bankas ne rečiau kaip vieną kartą per mėnesį leidžia informacinius biuletenius apie savo veiklą.

48 straipsnis. Šio įstatymo galiojimas

Šis įstatymas galioja tiek, kiek jis neprieštarauja Lietuvos Respublikos lito patikimumo įstatymui.

49 straipsnis. Šio įstatymo 10 straipsnio įsigaliojimo tvarka

Šio įstatymo 10 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatyta tvarka netaikoma valdybos pirmininko pavaduotojams ir valdybos nariams, kurie yra paskirti iki šio įstatymo įsigaliojimo.

Pirmą kartą skiriant šio įstatymo nustatyta tvarka, vienas pirmininko pavaduotojas ir trys nariai skiriami trejiems metams, vienas pirmininko pavaduotojas ir trys nariai – šešeriems metams, vienas pirmininko pavaduotojas ir keturi nariai - devyneriems metams.

50 straipsnis. Kai kurių teisės aktų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios:

1) 1990 m. vasario 13 d. priimtas Lietuvos banko įstatymas (Žin., 1990, Nr. 7-172; 1992, Nr.29 -855; 1993, Nr. 16-402, Nr. 58-1115; 1994, Nr. 55-1053);

2) Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 m. rugsėjo 4 d. nutarimas „Dėl Lietuvos banko statuto ir pagrindinio kapitalo“ (Žin., 1990, Nr. [27-636](#); 1993, Nr. [31-711](#));

3) Lietuvos banko statutas (Žin., 1990, Nr. [27-636](#); 1992, Nr. [24-709](#); 1993, Nr. [16-405](#), Nr. [58-1118](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS